

Plaers impresos

Mai no he amagat que llegir és un dels plaers més intensos que m'ha acompanyat al llarg de la vida. I ho va ser des d'aviat. A tres anys que començà ma mare a batallar contra el meu analfabetisme. Vençut aquest, llegir es va convertir en un regal exquisit. I encara més: va propiciar un altre plaer, el de visitar reverencialment i sovint, encuriosida i anhelant, els *dipositaris* de la lletra impresa: les llibreries.

Quan vaig encetar ruta vers caus farcits de tresors en paper, encara no existien les grans superfícies comercials amb minsos departaments destinats a la venda de llibres. Afortunadament.

Així que traure llibres dels prestatges, obrir-los, decidir quins comprar amb els pocs diners de què disposava, llegir-ne fragments d'aquells que mai no compraria, parlar amb el llibreter per tal que m'aconsellara o em comentara què en sabia d'un tema en concret, etc. era tot un ritual que podia allargar-se, fins i tot, un parell d'hores.

No em calia aleshores ni fumar, ni prendre café, ni sentir música en cap cafeteria oberta al seu si: moda per tal d'atraure clientela. La conversa amb el llibreter —si era persona culta— i fullejar l'objecte de culte n'eren prou. I massa i tot.

Vaig educar la meua filla en el mateix ritual. I ella l'acceptà complaguda. I això que ja havien aparegut els grans magatzems i la venda de llibres per Internet. Em tem que ja no podré fer el mateix si algun cop tinc una néta. Hi haurà encara llibreries? Tinc l'esperança que així siga.

I és en aquest pelegrinatge vers la paraula que no puc deixar d'esmentar la llibreria Railowsky, per la seua singularitat.

El refugi —perquè molt té de refugi— és al carrer del Gravador Esteve (que adequat el nom!) dins l'Eixample valencià. La discreció en la forma de mostrar-se n'és definitòria. Però, aquesta humilitat és aparent: en obrir portes, un món de llibres es presta generós als ulls. Al llarg d'una consistent prestatgeria i d'una taula important amb novetats i ofertes assenyades, pots ja començar a aturar-te. Quan arribes al taulell, on sempre hi ha algú treballant davant l'ordinador, pot haver transcorregut una mitja hora. I que hi quede constància: sense aturar-s'hi massa.

Ajuda a la recerca i l'aventura el silenci i el benestar que s'hi escolen. De vegades pense si no són també una autèntica pràctica meditativa aquestes visites a Railowsky llibreria.

I dic "Railowsky llibreria", perquè Railowsky és més. Hi ha la "Railowsky expositora", perquè és la seu d'interessantíssimes exposicions de

fotografia. De les millors que tenen lloc a València. Tractades amb molta cura per Juan Pedro Font de Mora, el propietari. Un apassionat de la imatge impresa. I també és Railowsky un espai per a presentar llibres: al fons del refugi, més enllà de la llibreria. I de recolzament d'activitats culturals diverses, com ara ajudes econòmiques per a premis literaris o cessió del local per a performances innovadores.

I en aquest món globalitzat en què tan difícil és per a l'individu sobreviure, i quan pocs continuen fidels al llibre, Railowsky encara té a bé fer descomptes als clients que en compren. No n'importen ni el preu ni la quantitat...

Railowsky està feta de supervivents. És una de les darreres supervivents.